Diepgang bij drijvende bouwwerken

Bij de behandeling van een aanvraag voor een VOB ligplaatsvergunning voor een drijvend bouwwerk (lees woonboot) , moet er naast de lengte, breedte en hoogte ook rekening worden gehouden met de diepgang van een drijvend bouwwerk.

Belanghebbende/adviseurs bij de diepgang van drijvende bouwwerken

- ~~Eén van de doelstellingen van een Waterschap is dat de doorstroming goed blijft functioneren. Hiervoor wordt door Waterschap /AGV een vrije ruimte de zgn kielspeling onder een drijvend bouwwerk van 0.30 m gehanteerd gemeten vanaf de waterbodem.~~ Het waterschap hanteert een eis voor kielspeling van 0,3 m tussen onderkant van een woonschip of drijvend voorwerp en de waterbodem. Dit is om te voorkomen dat de boten vast komen te liggen in de bagger en dan een belemmering vormen voor de doorstroming of voor onderhoud.
- Het is de taak van een Waterschap om de ligging en profielen van waterkeringen en wateren in stand te houden om overstroming en wateroverlast te voorkomen. Daarom heeft het waterschap AGV een legger opgesteld met daarin o.a opgenomen profielen van oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen.
- Vanaf 1 januari 2024 staan alle regels van het waterschap in de Waterschapsverordening~~Waterschapsverordening~~ en de daarbij behorende Beleidsregels~~beleidsregels~~. Voor 2024 stonden deze regels in de Keur en het Keurbesluit.
- In de legger voor oppervlaktewateren (van belang voor advisering VOB ligplaatsverg) staat onder andere wie verantwoordelijk is voor het onderhoud en wat dit onderhoud inhoudt, en de minimaal vereiste afmetingen, waaronder de bodemdiepte.
- Het Assetteam Water van V&OR adviseert over de waterbodem en het beheer en onderhoud daarvan (het zgn vaarwegbeheer die zorgt dat een watergang goed doorvaarbaar blijft)
- Nautisch beheer adviseert over het wel/niet belemmeren van een vlotte en veilige doorvaart. Het nautisch kader beperkt zich of het doorvaartprofiel vrij blijft van obstakels en dus een vlotte en veilig doorvaart blijft gegarandeerd.
- Het assetteam Civiele Constructies van V&OR gaat onder andere over de kade, damwanden, beschoeiingen, steigers etc en **kan** bij het graven in de waterbodem als adviseur betrokken worden omdat de bodemhoogte van belang is voor de constructie van bijv. een kade.

Verantwoordelijkheid onderhoud waterbodem

- Het beheer en onderhoud van de watergang zelf valt meestal onder Waternet/AGV omdat het Waterschap verantwoordelijk is voor de doorstroming en dergelijke.
- De gemeente is vaak wél verantwoordelijk voor het verwijderen van drijfvuil en het natte onderhoud (baggeren), hoewel dit niet geldt voor baggeren onder woonboten en op wateren niet in het beheer of eigendom van de Gemeente Amsterdam. Zo verzorgt het waterschap/AGV wel het baggeronderhoud in Weesp, maar in een groot deel van Amsterdam wordt in opdracht van de gemeente (als eigenaar van de waterbodem) gebaggerd.
- De woonbooteigenaar is juridisch gezien verantwoordelijk voor het beheer/onderhoud van de bodem onder de woonbootligplaats. De aangrenzende waterbodem is een asset die bij Assetteam water van V&OR is ondergebracht.
- Het waterschap/AGV bewaakt wél het leggerprofiel van de watergang.
- Daarnaast gelden er ook zorgplichtbepalingen. De aanleiding voor deze regel is dat er ruimte moet zijn om peilschommelingen en/of baggeraanwas op te vangen en om te voorkomen dat een drijvend bouwwerk of object op de bodem komt te liggen.

Legger

Het is de taak van een ~~W~~waterschap om de ligging en profielen van waterkeringen en wateren in stand te houden om overstroming en wateroverlast te voorkomen. Daarom heeft het waterschap AGV een legger opgesteld met daarin o.a opgenomen profielen van oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen.

Vanaf 1 januari 2024 staan alle regels van het waterschap in de Waterschapsverordening en beleidsregels. Voor 2024 stonden deze regels in de Keur en het Keurbesluit.

De legger voor oppervlaktewateren (deze is van belang voor advisering VOB ligplaatsverg) staat onder andere wie verantwoordelijk is voor het onderhoud en wat dit onderhoud inhoudt, en de minimaal vereiste afmetingen, waaronder de bodemdiepte.

Advies Waterschap/AGV ten aanzien van de diepte van een drijvend bouwwerk
Op basis van de Waterschap verordening geldt voor het aanmeren en ligplaats innemen in ieder geval dat ten minste 30 cm ruimte blijft tussen de onderkant van het woonschip of drijvend voorwerp en de waterbodem (vaste bodem + sliblaag). Aanvullend geldt voor het Hoogwater bemalingsgebied zelfs een vergunningplicht de zgn ~~watervergunning~~Omgevingsvergunning water.

Het Waterschap/ AGV rekent officieel vanaf de waterbodem en *niet* vanaf de legger:

Definitie van waterbodem:
"het onder de waterlijn gelegen grondvlak inclusief de natte oevertaluds. ***De waterbodem omvat het oorspronkelijke bodemmateriaal en de aanwezige bagger"***

Assetteam Water ten aanzien van de diepte van een drijvend bouwwerk
De waterbodem aanliggend aan de woonbootligplaats is een asset dat onder het assetteam Water valt. Vanuit dit eigenaarschap heeft de gemeente Amsterdam de wettelijke verplichting van onderhoud aan water en waterobjecten. In 2019 is het assetteam Water binnen V&OR opgezet met als doel om de waterassets planmatig te organiseren.

Het assetteam Water hanteert net als het waterschap/AGV een maatvoering van 30 cm vrije ruimte bij een drijvend bouwwerk of object. Deze vrije ruimte wordt berekend **vanaf de legger**, en niet vanaf de waterbodem.

Meest actuele stavaza rondom advisering Assetteam Water.

Voor de woonbootligplaatsvergunningen hebben we advies ingewonnen bij onze jurist. Die geeft het volgende aan:

In beginsel betekent het feit dat het college een ligplaatsvergunning verleend voor een woonboot niet dat het college of de gemeente daarmee verantwoordelijk is voor het ook fysiek mogelijk maken dat iemand ligplaats in kan nemen. Vaak hebben mensen in een (ver) verleden een woonboot ergens afgemeerd en is daar later vergunning voor verleend. Daarmee mag de vergunninghouder iets wat anderen niet mogen (namelijk ligplaats innemen met een woonboot), maar daarmee zijn niet allerlei aanvullende verplichtingen voor de gemeente ontstaan (het is geen jachthaven waarin partijen een overeenkomst sluiten met wederzijdse verplichtingen). Mensen mogen op basis van de vergunning ergens liggen, maar als die plek te ondiep wordt of

iets dergelijks zijn ze in beginsel zelf verantwoordelijk voor het weer geschikt maken (binnen de regels die daarvoor gelden).

Gezien bovenstaande zien wij voor nu geen noodzaak meer om een advies te geven vanuit Assetteam water.

Vergunningplicht van drijvende bouwwerken tót en ín het leggerprofiel
Zoals hierboven is benoemd is de woonbooteigenaar zelf verantwoordelijk voor hetgeen onder zijn woonboot gebeurt. De vraag is in hoeverre een woonbooteigenaar zelf mag baggeren zonder hiervoor een vergunning of melding te doen bij het waterschap/AGV.

Baggeren tot de legger
Baggeren tot het leggerprofiel is alleen meldplichtig, o.b.v. artikel 3.75 van de Waterschapsverordening. Daarbij moet ook een melding worden gedaan in Victor, omdat er soms (zoals bijv. bij IJsbaanpad) belangrijke leidingen onder de waterbodem lopen.

Baggeren in de legger: graven in vaste waterbodem
Voor het baggeren *in* het leggerprofiel geldt dat het geen baggeren meer is, maar graven in de vaste waterbodem. Dit ziet het waterschap/AGV als wijziging van de vorm van een waterloop (verdiepen), en dat is vergunningplichtig bij primaire wateren volgens artikel 2.41 lid c van de Waterschapsverordening.

De meeste watergangen waarin drijvende bouwwerken en objecten liggen, waaronder nagenoeg alle grachten, zijn primair water. Dit is te vinden op de online legger van het waterschap/AGV.

Bij secundaire wateren is het baggeren in het leggerprofiel ~~niet vergunningplichtig als het niet bij een waterkering in de buurt is~~is in secundaire wateren alleen vergunningplichtig bij waterkeringen op basis van artikel 2.48 lid 2, maar er is wel een meldplicht o.b.v. artikel 3.12. Daarin staan de regels waaraan het dan moet voldoen.

Standpunt Waterschap/AGV m.b.t. het graven in vaste waterbodem
Meestal ligt de onderkant van de woonboot in het talud. Het talud (de hellingshoek) van een watergang mag sowieso niet kleiner zijn dan 1:1,5, maar er moet hoe dan ook worden aangetoond dat de stabiliteit van kades/damwanden/waterbodems/taluds niet in het geding komt.

Ook kan de waterbodem openbreken als de waterdichte laag te dun wordt i.v.m. druk vanuit het grondwater.

Daarnaast kan het consequenties hebben voor de ecologie aangezien de meeste wateren in Amsterdam een ecologisch potentieel tot 1,5 meter diepte hebben en dit is vooral in de grachten meestal in het talud de meest voorkomende plek waar een drijvend bouwwerk of object -legger raakt en waar dus gegraven zou moeten worden.

Standpunt assetteam Water m.b.t. het graven in vaste bodem
Voor het behandelen van een aanvraag vergunning om te baggeren in de waterbodem (zie de definitie hierboven) wordt advies gevraagd van de gemeente Amsterdam als eigenaar van de waterbodem. Toevoegen nieuwe werkwijze……

Het Assetteam Water ontraadt het graven in de vaste bodem om de volgende redenen:

- Beschoeiingen en glooiingen hebben steunbermen onderwater waardoor de waterbodem ter plaatse van deze constructies minder diep is;
- Steunberm wegbaggeren betekent verzwakken van de oever met alle gevolgen van dien;
- Kortom: de minimumafstand van een ark naar de kadeconstructie dient vastgelegd te worden als men uit wil gaan van behoud [van een standaard] waterbodemdiepte.
- Zelf gaan baggeren om de juiste diepte onder de ark te hebben, impliceert een risico dat alle steunbermen gaan verdwijnen met gevolgen voor de kade.
- Het risico dat er te weinig waterbodem overblijft waardoor het risico ontstaat dat deze zal openbarsten.
- Om scheefligging van drijvende bouwwerken en objecten te voorkomen

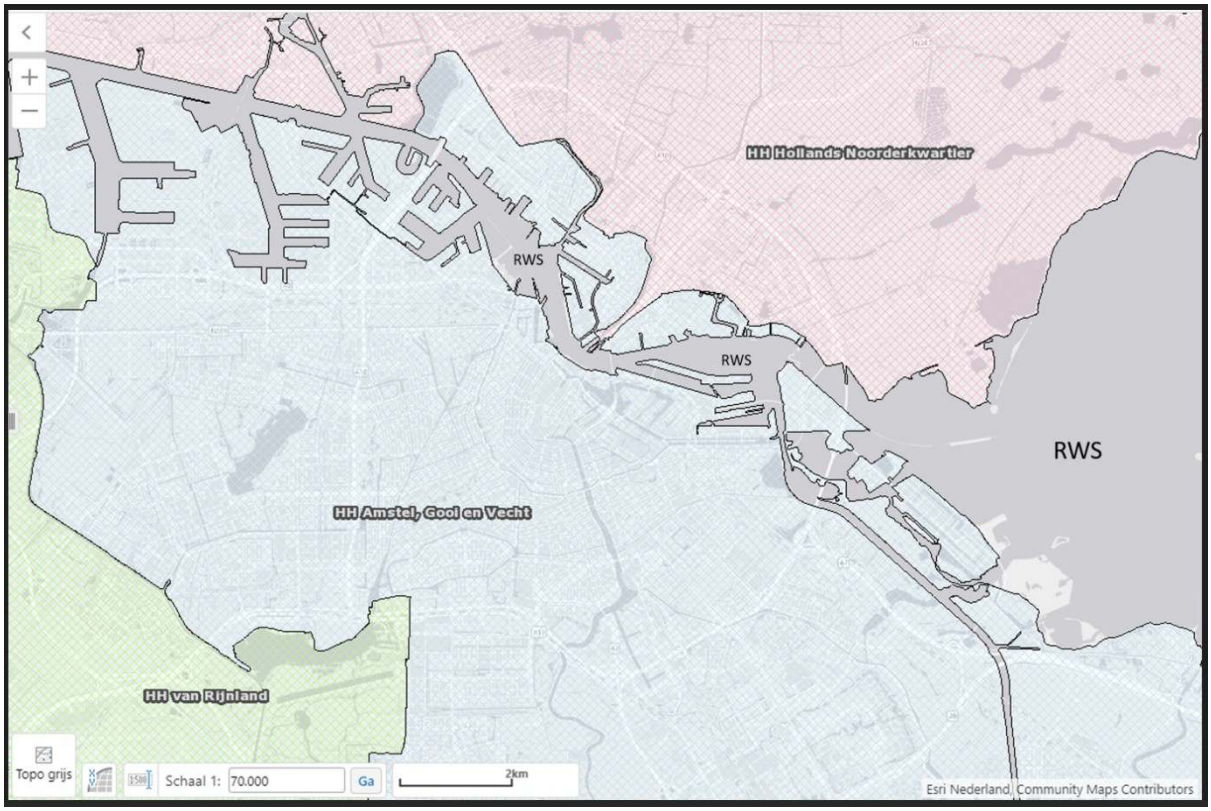
Weigeringsgrond op basis van de VOB (verder juridisch uitzoeken)

Indien een drijvend bouwwerk in het leggerprofiel (+30 cm vrije ruimte) komt te liggen is het de vraag of dit een weigeringsgrond is op basis van de VOB. Is het een aspect waar wij rekening mee kunnen houden?

Aan de ene kant hebben wij in de VOB staan dat de ligplaatsvergunning pas verleend kan worden indien de overige vergunningen zijn of worden verleend. Omdat er een vergunningsplicht is voor het graven in de vaste waterbodem zou dat een weigeringsrond kunnen zijn.

Indien er nu genoeg vrije ruimte over is zou een tijdelijke ligplaatsvergunning kunnen worden verleend tot het moment waarop volgens berekeningen de slibaanwas zoveel is opgehoogd, waarbij er geen 30 cm vrije ruimte over blijft.

Als tweede optie (en misschien tegelijkertijd) zou ook ‘de veiligheid’ een weigeringsgrond kunnen zijn, door het risico op scheefligging.

HH Hollands Noorderkwartier
RWS
RWS
RWS
HH Amstel, Gooi en Vecht
HH van Rijnland
Topo grijs
Schaal 1: 70.000
Ga
2km
Esri Nederland, Community Maps Contributors